

Alk, Hanstholm, 28. januar 2012. Foto: John Kyed

Skagen Fuglestation

Af Knud Pedersen

Indledning

I forårssæsonen meldte David Manstrup sig som observatør i perioden 25/3-6/6. Hans daglige fastlagte observationer af fugletrækket på Grenen blev suppleret og styrket af både de lokale og de mange gæstende feltornitologers ihærdige observationer gennem hele forårsperioden.

Resten af året var det ikke muligt at ansætte observatører ved Skagen Fuglestation, men som altid blev der alligevel indsamlet et stort og godt observationsmateriale fra de lokale og de besøgende fuglekiggere via DOFbasen. Dette materiale har som sædvanlig dannet grundlag for de bearbejdede data som er publiceret i rapporten Nordjyllands Fugle 2012, som kan anbefales, hvis man ønsker en mere komplet oversigt over årets observationer i Skagen end denne kortfattede sammenstilling giver mulighed for.

Der kunne desværre ikke gennemføres ringmærkning på Grenen i hele forårsperioden på grund af meget høj vandstand i ringmærkningsområdet. Dette forhold ændrede sig i løbet af sommeren, og i perioden 31/7-13/11 gennemførte Rolf Christensen næsten daglig ringmærkningsaktivitet ved "Sylviaastien".

I weekenden 12-13/5 mødtes fugleinteresserede fra nær og fjern til Skagen Fuglefestival. Arrangementet er knyttet til den internationale World Migratory Bird Day, som er fastlagt til den 2. weekend i maj. Som tidligere var der udarbejdet et omfattende program for festivalen med bl.a. kunstudstilling i Det Hvide Fyr, salgsbod fra Naturbutikken, mange ekskursioner, ringmærkning og foredrag om rovfugle ved Klaus Malling Olsen.

På Skagen Fuglestations hjemmeside - www.birdsontop.dk - er det muligt at følge resultaterne af de daglige observationer krydret med fotos, video og beretninger om spændende fugleoplevelser m.m.

Forårstrækket

For alkefuglearterne starter trækket fra vinterkvartererne til ynglepladserne allerede i januar. Ved Grenen observeredes således markante trækbevægelser af Alk fra overvintringsområdet i Kattegat 14/1 (3.244) og 15/1 (2.155) med nordvestlig kurs mod ynglepladserne på de britiske øer. I februar-marts er det allikerne, som for alvor er i bevægelse og 3/3 taltes 13.680, hvilket er

ny dagsrekord for Skagen. Den rekordstore invasion af Hvidvinget Måge, som især blev registreret i havnene ved den jyske vestkyst i januar-februar, mærkedes overraskende ikke i samme grad i Skagen. Blot 4 fugle blev det til og ingen med dragtkarakterer som *kumlieni*, som der ellers blev set flere af i de andre nordjyske havne.

Trækket af Rødstrubet Lom omfattede i alt 10.839 fugle med største dag 23/4 (813). Der blev observeret 8 Hvidnæbbede Lommer og 29 Islommer og det er forårstal over gennemsnittet.

Forårets rovfugletræk over Skagen er sammenstillet i tabellen over rovfugletrækket i årsrapporten fra Rapportgruppen i Fugleåret 2012. I alt blev der registreret 12.825 rovfugle på forårstrækket og det er et tal lidt over gennemsnittet på 11.581 for perioden 2003-2011. Steppenhøg slog igen til med en ny forårsrekord på hele 44 fugle 19/4-28/5 og det var et stort

spring i forhold til rekorden fra 2011 på 26 fugle. Største dag blev 3/5 (7). Forekomsten af Vandrefalk (194) og Tårnfalk (1216) var også rekordstor, mens det går den modsatte vej for Hedeheg med blot 10 fugle. Af sjældne rovfuglearter blev der set Lille Skrigeørn (2), Dværgørn (1) og ikke mindst Eleonorafalk 1 3k+ mørk form i et stort falketræk om eftermiddagen 8/5 ved Nordstrand. Fundet er endnu ikke færdigbehandlet af SU og vil være det første fund af arten i Skagen, hvis det godkendes.

Et udvalg af observationer af mere usædvanlige arter og antal fremgår af oversigtsskemaet. Det skal også nævnes at forekomsten af Ringdrossel i dette forår var særdeles god med hele 1.381 fugle i perioden 6/4-8/6 med største dage 25/4 (252) og 30/4 (272). Antallet af observerede piroler på træk ved Grenen var rekordstort og i hele maj noteres sammenlagt 42

Hvidvinget Måge, Hvide Sande, 17. januar 2012. Foto: Carsten Gørges Laursen

Sule 3K, Grenen, 7. oktober 2012. Foto: Knud Pedersen

fugle og hertil 3 fugle i juni. Største dag blev 21/5 (10), heraf 6 i en flok.

Et godkendt fund af racen *feldegg* af Gul Vipstjert - en 2k+ hun på trækforsøg 4/5 - blev det første fra Skagen efter at SU har genbehandlet de danske fund og ikke længere anerkender de tidligere observationer fra området. Skagens første og landets fjerde Asiatic Ørkensanger blev observeret på Grenen 20/5, hvor den viste sig flot frem hele dagen og tiltrak twitchere fra hele landet.

Ynglefugle

Skarvkolonien i den nordlige reservatsø ved Nordstrand voksede fra 25 par i 2011 til 61 par i 2012.

Ellers var der ikke de store ændringer i områdets forekomster af sjældnere ynglefugl i forhold til de sidste par år. Ynglebestanden af Trane på Skagen Odde har stabiliseret sig på 15-16 par. Det ser derimod mere usikkert ud for Tejsten som ynglefugl i Skagen Havn. Der er set fugle i yngletiden, men om de har ynglet er usikkert. Sortstrubet Bynkefugl har efterhånden bidt sig fast i området med en bestand på 4-5 par.

Efterårstrækket

Havfugleobservationer fra Grenen udgør hovedparten af efterårets aktiviteter i Skagen. Dette efterår vil især blive husket for den rekordstore forekomst af Sule i oktober. Imponerende sværme (enkelte over 3.100) Suler blev set raste ved Grenen i midten af oktober og summen fra 2. halvår blev på næsten 30.000 fugle.

Lille Kjove satte også ny dagsrekord for Skagen, da 57 ungfugle trak forbi Grenen 3/9. Den gamle

dagsrekord fra den store invasion af især adulte fugle i september-oktober 1988 var på 23 fugle 23/9. Antallet af Almindelig Kjove (128) var klart lavere end i 2011 (386). Eneste større dag blev 30/8 (36). Mellemkjove havde et regulært bundår med kun 4 fugle, mens Storkjove nu har status som den hyppigst observerede kjoveart ved Skagen, i dette efterår med 398 fugle.

I slutningen af oktober meldte de andre nordiske lande om betydelige bevægelser af Krognæb mod sydvest. Da Skagen erfaringsmæssigt ligger gunstigt for at opfange invasionsbevægelser af Krognæb var der visse forventninger om snarlig nærkontakt med disse tillidsfulde og karismatiske fugle hos de faste observatører på Grenen. Allerede 30/10 blev den første fugl - en udfarvet han - fundet rastende på afstand i Reservatet. Næste blev set på trækforsøg 4/11 og fra 7/11 og frem til 19/11 sås arten dagligt ved Grenen og Skagen By. Største dag blev 13/11 med 19 fugle. Der blev ringmærket 4 fugle i området ved Sylviastien fordelt med 7/11(1) og 13/11(3) - alle var 1k og de første, som er ringmærket i Danmark siden november 1981. Dengang blev en fugl taget i pleje efter kollision med en rude i Skagen og efterfølgende ringmærket og sat fri. Bortset fra en efternøler på Grenen 8/12 var det slut med observationer her. Til gengæld blev der set op til 10 rastende Krognæb i Skagen Klitplantage i perioden 29/11 til 7/12.

I det sene efterår kunne endnu en ny fugleart føjes til Skagens lange artsliste. Rolf Christensen fandt Mongolsk Piber på Grenen 24/11 - endda 2 fugle. Frem til og med 28/11 var begge fugle i området, men herefter blot 1 som blev set sidste gang 2/12. Snefald og kulde 3/12 har givetvis fået fuglen til at trække bort. Tidsmæssigt er fundet sammenfaldende med det

	Forår	Efterår
Dækning	1. januar - 30. juni	1. juli - 31. december
Ringmærkning, total	ingen	5.014
Tre talrigst ringmærkede arter		Sortmejse 754 Blåmejse 664 Musvit 392
Sjældneste ringmærkede arter		Isfugl 1 Høgesanger 3 Lundsanger 1 Sibirisk Gransanger 3 Lille Fluesnapper 1 Krognæb 4
Observationer almindeligste arter	Bog/kvækerfinke 130.000 Sortand 48.377 Allike 37.062	Sortand 49.585 Alk 29.951 Sule 29.357
Observationer, usædvanlige arter/antal	Hvidnæbbet Lom 8 Islom 29 Sort Stork 4 Steppehøg 44 Vandrefalk 194 Stribet Ryle 1 Perleugle 1 Rødrygget Svale 2 Markpiber 1 Sydlig Nattergal 1 Flodsanger 1 Piról 45 Rosenstær 3	Hvidnæbbet Lom 3 Islom 10 Stor Stormsval 1 Sule 3.148 (13/10) Stribet Ryle 2 Thorshane 1 Lille Kjøve 76 (heraf 57 d.3/9) Sabinemåge 1 Storpiber 3 Markpiber 1 Hvidbrynet Løvsanger 1 Rødtoppet Fuglekonge 1
Observationer sjældne arter	Lille Skrigørn 2 Dværgørn 1 Eleonorafalk 1 Asiatisk Ørkensanger 1 Gul Vipstjert - feldegg 1 Citronvipstjert 2	Balearskråpe 2 Topskarv 3 Amerikansk Sortand 1 Citronvipstjert 1 Mongolsk Piber 2 Krognæb 110
Ynglefugle, sjældne (par)	Skarv 61 Rørdrum 1-2 Trane 15-16 Tejst 0-1 Natravn 50-60 Sortstrubet Bynkefugl 4-5 Rødrygget Tornskade 50+	

Dværgørn, Skagen, 28. maj 2012. Foto: Knud Pedersen

hidtil eneste godkendte danske fund fra Værnengene (Vestjylland) 22/11-1/12 1998.

For andet år i træk blev der observeret Amerikansk Sortand adult han ved Grenen. Den blev set sammen med Sorttænder i perioden 20/9-12/10 og regnes som samme fugl som blev set ved Grenen i april og september 2011.

Ringmærkning

Som nævnt tidligere kunne der på grund af høj vandstand i ringmærkningsområdet på Grenen ikke gennemføres ringmærkning i foråret.

I løbet af sommeren faldt vandstanden og der var igen basis for ringmærkning ved "Sylviastien".

I perioden 31/7-13/11 ringmærkede Rolf Christensen 5.014 fugle fordelt på 68 arter. Det var mejsearterne som optrådte hyppigst i fangstjournalerne med Sortmejse (754), Blåmejse (664) og Musvit (392). Andre arter med 3-cifrede fangsttal var Rørspurv (338), Gransanger (328), Løvsanger (292), Tornsanger (263), Fuglekonge (245), Jernspurv (239), Lille Gråsikken (214), Rørsanger (158), Rødhals (143), Munk (126) De største fangstdage blev 2/10 (249), 31/8 (207) og 6/9 (182).

Af sjældne og usædvanlige fangster skal nævnes: Isfugl 1, Nordlig Blåhals 2, Høgesanger 3, Lundsanger 1, Sibirisk Gransanger 3, Lille Fluesnapper 1 og Krognæb 4.

Det har ikke været muligt at fremskaffe oplysninger om genfund og aflæsninger til denne rapport.

Høgesanger 1K, Grenen, 26. august 2012. Foto: Knud Pedersen